

Prima atestare a numelui Blaga

Gheorghe I. Bodea

„După mai bine de trei decenii, timp în care am studiat fenomenul destinului istoric al spiritului vates care a fost Octavian Goga, am reușit să scot la lumină 9 volume, însumând peste 7000 de pagini care, aș vrea să cred, pot să stea la baza unui monument simbolic dedicat pluridimensionalului spirit al secolului XX.”

Gheorghe I. Bodea

În ultimii ani aduna mărturii despre Lucian Blaga. Era aproape gata cartea. Profesorul Gheorghe I. Bodea a trecut dealul vieții la 18 aprilie 2012. Prezentul text este o transcriere a dialogului lui Vasile Tomoiagă cu istoricul Gheorghe I. Bodea, difuzat în 7 martie 2010, inclus în rubrica săptămânală *Arheologie literară* (Radio România Cluj).

Ghe. I. Bodea: - Arheologia mea literară în cazul Lucian Blaga îmi oferă noi și noi surprize. În încercarea de a identifica strămoșii Blaga pe linie paternă, deci plecând de la 1715, apare în documente primul Blaga în comuna Lan crăm, un Blaga matur, care înseamnă 1660, poate 70, lucru care până acum nu a fost sesizat, pentru că cei care s-au ocupat de Lucian Blaga nu au fost istorici și n-au făcut legăturile. La 1667-68 ultimele invazii turco-tătare în această parte de țară distrug și Sebeșul și Lan crăm și atacă cetatea Albei Iulii, însă acolo nu pot să facă mari ravagii, fiind foarte puternică. Peste această nenorocire vine una și mai mare, vine o ciumă, la 1672-74, timp de doi ani, care distruge populația Lan crămului. Mă refer la Lan crăm pentru că fac cercetări speciale acolo. Lan crămul rămâne după această ciumă cu 80 de familii. Acum făcând un

subterfugiu sociologic, să calculăm familii soț, soție, un copil, hai doi copii, asta înseamnă doar cel mult 200 de locuitori în toată comuna, care era foarte mare. Și atunci intervine fenomenul migrației, pe locul acestei comune încep să vină locuitori români din satele din jur. Și de ce este importantă această informație, pentru că eu nu știu dacă numele de Blaga este autentic din Lan crăm sau este un nume venit dinspre munte. Este o problemă care încă mai trebuie rezolvată, dar să trecem peste acest mic amănunt. Vreau doar să specific faptul că din statisticile pe care le-am studiat, după 1700, după această ciumă, în mod curios în Lan crăm familiile fac mulți copii, e o lege a compensației în natură. E adevărat că din mulți copii născuți într-o familie aproape jumătate sucombă la o vârstă fragedă, dar totuși din 6, 7 copii, 2, 3, 4 rămân în viață. Așa încât peste 50-60 de ani s-a refăcut populația Lan crămului, cu adaosurile care au venit din zonele învecinate. În aceste condiții apare deci la 1715 primul Blaga, care, iarăși curios, se numește Mărian Blaga, un nume destul de rar în acea perioadă. Poate un filolog să găsească explicația de unde acest Mărian; după părerea mea, este un nume care își trage sorgintea dintr-o zonă muntoasă, dar trebuie să verificăm.

Vasile Tomoiagă: Dar el din ce familie vine?

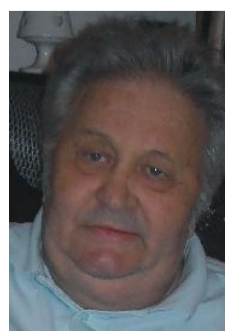
Ghe. I. Bodea: Nu se știe. E primul Blaga Mărian care apare în documentele parohiale din Lan crăm. Următorul este fiul lui, Vasile Blaga, care e deja o figură mai cunoscută. Și apoi urmează în ordine cronologică Simion. Simion se naște la 1824, în anul nașterii lui Avram Iancu, importantă această specificațiune, veți vedea imediat de ce. Când are 13 ani rămâne orfan de tată Simion. Dar Vasile Blaga are intuiția de a da pe Simion la școală nemțească, la Sebeș, pentru că în Lan crăm exista o parohie calvinistă, unde timp de 70-80 de ani au slujit preoți sași din Sebeș. Probabil că preotul care era în perioada când Vasile era în plină putere și Simion era un

puști, văzându-l inteligent și deschis la minte, l-o fi lămurit pe Vasile să-l dea la școala nemțească, pentru că în comună erau 4 clase elementare sau primare, cum se chemau atunci, dar la un nivel de țară. Ori Simion absolvă la Sebeș Școala Germană, deci inclusiv clasele gimnaziale, e un om care vorbește perfect nemțește, scrie, citește și mai ales e deschis pentru cultura europeană a vremii. Rămâne orfan la 13 ani, mama lui moare în 1843, iar el, singur, acceptă un post de notar în Lan crăm. Ei, și aici vine marea întrebare, marele mister: cum de el în 46-48 e notar - spun toți cei care au scris despre această vreme - și în 48 este paroh, în Lan crăm, ortodox? Și nimeni nu știe cum, cum de trece din postura de notar comunal, care în acel timp, atașat de scaunul sășesc la Sibiului, făcând parte din Comitatul sășesc al Transilvaniei, era o persoană oficială, a administrației oficiale, și în 48 îl găsim paroh.

Vasile Tomoiagă: Câți ani avea?

Ghe. I. Bodea: Păi câți? În 24 născut, 24 de ani, la 22 de ani era notar și la 24 era paroh. (*Râde*) Ei, am căutat săptămâni de zile, am răscolit în toate documentele revoluției de la 48 - pentru că știam că aici trebuie să caut și aici am și găsit - în 48, în martie, în Lan crăm sunt răspândite manifeste ale Revoluției române, vine jandarmeria austriacă, sunt probleme mari, țărani se răscoală și - spun documentele - țărani alungă notarul comunal și pe jude, care era trimis de la Sebeș ca să rezolve problema răzmeriței. Deci, înseamnă că a fost alungat și Simion Blaga, notarul. Numai că Simion Blaga se însurase în 46 și deja îi murise un copil. Iar socrul lui era Ștefan Păcurar, care este în fruntea răzmeriței țăranilor din Lan crăm, iar fiul lui, Ștefan Păcurar pe nume, coleg de facultate cu Avram Iancu și revoluționar în armata lui Avram Iancu cu rang de căpitan, deci cumnatul lui Simion Blaga, sunt în fruntea mișcărilor revoluționare din 48 din Lan crăm și zona respectivă. (continuare în pagina 7, Bastionul esătorilor)

Pagina 6 (Bastionul Țesătorilor):

Gheorghe I. Bodea,
Prima atestare a
numelui Blaga
(continuare)

Traseul de lectură:

